

Żołnierze Wyklęci – Zapomniani Bohaterowie

<https://podziemiebrojne.ipn.gov.pl/zol/historia/do-las/87921,Do-lasu.html>

14.05.2024, 19:26

Do lasu

Komuniści do walki z podziemiem skierowali siły tworzonego wówczas aparatu bezpieczeństwa. 21 lipca 1944 r. w ramach Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego (PKWN) utworzono Resort Bezpieczeństwa Publicznego (RBP). Formalnie został zorganizowany w celu ochrony bezpieczeństwa państwa, w praktyce służył likwidacji wszelkich form oporu wobec powstawania, a następnie funkcjonowania władzy komunistycznej w Polsce. W styczniu 1945 r. nadano mu nazwę Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego (MBP), a od grudnia 1954 r. funkcjonował pod nazwą Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MSW). Na czele tego resortu do 1954 r. stał gen. dyw. Stanisław Radkiewicz. W ramach struktury MBP powołano wojewódzkie, miejskie i powiatowe Urzędy Bezpieczeństwa Publicznego (UB), które tworzone natychmiast po „wyzwoleniu” przez Armię Czerwoną kolejnych terenów na zachód od Bugu.

Początkowo kadre UB tworzyli przede wszystkim działacze komunistyczni przeszkoleni przez NKWD w ZSRR, tzw. kujbyszewiacy, oraz byli partyzanci AL i członkowie Polskiej Partii Robotniczej (PPR). Dodatkowo MBP zostało wzmocnione poprzez skierowanie do jego szeregów kilkusetosobowego korpusu oficerów z NKWD, którzy pełnili funkcje doradców, tzw. sowietników.

To właśnie oni mieli decydujący wpływ na działalność poszczególnych urzędów.

Na obszarze Polski Lubelskiej siłami resortu, NKWD, jednostek

wojskowych WP i Armii Czerwonej prowadzone były wielkie akcje pacyfikacyjne.

W październiku 1944 r. wydany został dekret o ochronie państwa, na podstawie którego groziła kara śmierci z wszystkich jedenastu artykułów. Wyroki śmierci zatwierdzali generałowie Karol Świerczewski i Michał Rola-Żymierski.

Sytuacja ta zmusiła wielu żołnierzy podziemia do pozostania w konspiracji lub powrotu „do lasu”.

Wiosną 1945 r. na obszarze powojennej Polski w stałych oddziałach partyzanckich walczyło około 17 000 ludzi. Do największych należały poakowskie zgrupowania partyzanckie kpt. Hieronima Dekutowskiego „Zapory”, por. Mariana Bernaciaka „Orlika”, V Brygada Wileńska AK mjr. Zygmunta Szyndzielarza „Łupaszki”, Zgrupowanie NSZ kpt. Henryka Flame „Bartka”, Zgrupowanie Partyzanckie Obszaru Lwów AK-„NIE” „Warta” płk. Franciszka Rekuckiego „Topora” czy Zgrupowanie Partyzanckie mjr. Józefa Kurasia „Ognia”.

Większość akcji wiosną oraz latem 1945 r. miała charakter samoobrony i polegała na likwidacji posterunków MO, zwalczaniu agentury UB i NKWD oraz uwalnianiu z więzień i aresztów ujętych członków podziemia. Ważnym sygnałem dla ludzi pozostających w podziemiu było - rozwiewające ostatnie złudzenia - aresztowanie przywódców Polskiego Państwa Podziemnego.

Żołnierze III Brygady Wileńskiej NZW por. Kazimierza Chmielowskiego „Rekina”, wiosna 1946 r.

Żołnierze V Brygady Wileńskiej AK mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”, lato 1945 r.

Żołnierze ze Zgrupowania Oddziałów AK-DSZ-WiN „Zapory” w ogrodzie plebanii, po mszy świętej w Kościele p.w. Świętej Trójcy w Popkowicach. Stoją od lewej: ppor. Jerzy Karcz „Bohun”, Janusz Pawełczak „Głaz”, Kazimierz Gałuszka „Kazek”, Władysław Winogrodzki „Modrzew”, Jerzy Pawełczak „Jur”, Michał Szeremecki „Miś” w cywilu por. Stanisław Wnuk „Opal” z dwoma cywilami N.N. Leżący od lewej: Marian Pawełczak „Morwa”, „Antoś” N.N. Okres amnestii 1945 r.

Żołnierze ze Zgrupowania Oddziałów AK-DSZ-WiN „Zapory” przed kwaterą plutonu Michała

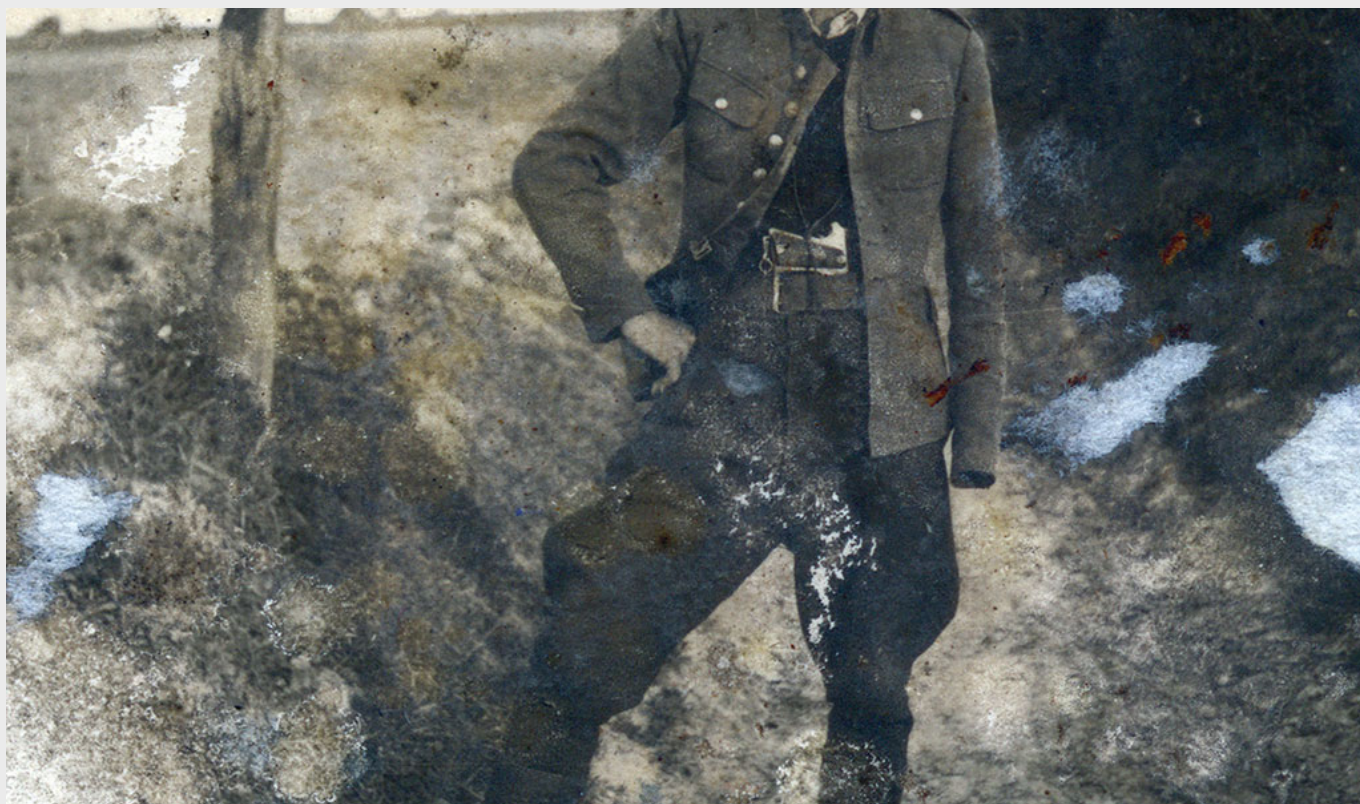
Szeremieckiego „Misia”. Pierwszy od prawej: ppor. „Miś”, obok niego jego zastępca Kazimierz Kowal „Sokół”, następny w kozackiej czapce ppor. Marian Pawełczak „Morwa”, zima 1946/1947 r.

Żołnierz ze Zgrupowania Oddziałów AK-DSZ-WiN „Zapory”, por. Jan Szaliłow „Renek”, 1945 r.

Żołnierz ze Zgrupowania Oddziałów AK-DSZ-WiN „Zapory”, Kazimierz Serafin „Wydra”, 1945 r.

Żołnierz ze Zgrupowania Oddziałów AK-DSZ-WiN „Zapory”, Mietek Raczkowski „Wilczek”, 1945 r.

Podziel się:

Drukuj:

[Drukuj tą stronę](#) [Generuj PDF](#) z tej strony